

Resimli Türkiye Florası İçin Önerilen Sinonim Yazım Şekilleri

Aşağıda *Floralarda karşılaşılabilecek sinonim yazım şekilleri ve bunların yerine RTF için önerilen yazım şekilleri yazılmıştır. Modern floralarda sinonim yazım şekillerinde genel olarak şu kaideler benimsenmiştir: sinonimdeki isim geçerli yayınlanmış bir takson ismi ise tam atıf (yani yazar, kaynak ve tarih belirtilerek atıf) yapılarak yazılmalıdır (1. çeşit).*

İsmin kullanımının orijinal yazarın kullanımından farklı olduğu durumda, yani ismin yanlış bitkiler için kullanıldığı ve bu bitkilerin de sinonim olduğu durumda, sinonim yapan kişi yanlış kullanımın yapıldığı kaynağa (takson hakkındaki bilgilerimize önemli ölçüde katkıda bulunacağından dolayı) atıf yapılması gerektiğini düşünüyorsa tam atıf yapılmalıdır (2. çeşit). Yukarıdaki iki durumun dışında —örneğin geçersiz yayınlanmış ya da herbaryum örneğinde yazılmış, yayınlanmamış bir isim gibi— sinonim verilmesi gerekiyorsa yapılan sinonimler atıf yapılmadan verilmelidir (3. çeşit). Bazı durumlarda yukarıdaki iki durum aynı sinonim için karışık şekilde söz konusu olabilir (4. çeşit). Sinonimde ünlem işareti tip örneğinin incelendiği anlamına gelmektedir (5. Sinonimde ünlem işareti). Sinonimde bazıyonim mutlaka ilk sinonim olarak yazılmalıdır (6. Baziyonim Yazımı).

1. Çeşit Sinonim Örnekleri

Örnek 1.1. *Floralarda karşılaşılabilecek sinonim yazım şekli:*

Syn: *Osmunda crispa* L., Sp. Pl. 1067 (1753).

RTF için Önerilen yazım şekli

Sin.: *Osmunda crispa* L., Sp. Pl. 2: 1067 (1753).

Örnek 1.2. *Floralarda karşılaşılabilecek sinonim yazım şekli:*

Syn.: *Gymnogramma leptophylla* (L.) Desv. in Berl. Mag. 5: 305 (1811).

RTF için Önerilen yazım şekli

Sin.: *Gymnogramma leptophylla* (L.) Desv., Berl. Mag. 5: 305 (1811).

2. Çeşit Sinonim Örnekleri

Örnek 2.1. *Floralarda karşılaşılabilecek sinonim yazım şekli:*

Syn.: *A. pectinata* **sensu** Boiss., Fl. Orient. 5: 701 (1884) **non** DC.

RTF için Önerilen yazım şekli

Sin.: *A. pectinata* [Boiss.'e göre / **sensu** Boiss.], Fl. Orient. 5: 701 (1884) [DC.'ninki değil / **non** DC.].

Örnek 2.2. *Floralarda karşılaşılabilecek sinonim yazım şekli:*

Syn.: *L. tristachyum* **sensu** Grossh., Fl. Kavkaza, ed. 2, 1: 50 (1939).

RTF için Önerilen yazım şekli

Sin.: *L. tristachyum* [Grossh.'e göre / **sensu** Grossh.], Fl. Kavkaza, ed. 2, 1: 50 (1939).

Burada “**non**” yazılmamıştır, bu nedenle Türkçesinde de “değil” yazılmamıştır.

Örnek 2.3. *Floralarda karşılaşılabilecek sinonim yazım şekli:*

Syn.: *C. caucasicum* Petr. subsp. *cladophorum* Petr. in Trudy Tiflissk. Bot. Sada 12(1): 39 (1912) **pro parte**.

RTF için Önerilen yazım şekli:

Sin.: *C. caucasicum* Petr. subsp. *cladophorum* Petr., Trudy Tiflissk. Bot. Sada 12(1): 39 (1912) [**kısm. / pro parte**].

3. Çeşit Sinonim Örnekleri

1. İncelenen kaynaklarda “*auct., non*”, “*auct. pl., non*”, “*auct. mult., non*”, “*sensu auct., non*”, “*sensu auct. pl., non*” ya da “*sensu auct. mult.*” kısaltmaları eş anlamda kullanılmıştır.

Aşağıda verilen 6 farklı yazımı hemen hemen aynı anlama gelmektedir.

Örnek 3.1. Floralarda karşılaşılabilecek sinonim yazım şekilleri (burada kısaltılmış biçimleri verilen ibarelerin tam şekillerini “kısaltmalar” metninde bulabilirsiniz):

3.1.1. Syn.: *C. viscosum* **auct., non** L.

RTF Biçimi:

Sin.: *C. viscosum* [**muht. yzrl.**, L.’nin ki değil / *auct., non* L.].

Anlamı: “muhtelif yazarların ama adı geçenin ki değil”

3.1.2. Syn.: *C. viscosum* **auct. pl., non** L.

RTF Biçimi:

Sin.: *C. viscosum* [**muht. yzrl.**, L.’nin ki değil / *auct. pl., non* L.].

Anlamı: “çoğu muhtelif yazarın ama adı geçenin ki değil”

3.1.3. Syn.: *C. viscosum* **auct. mult., non** L.

RTF Biçimi:

Sin.: *C. viscosum* [**muht. yzrl.**, L.’nin ki değil / *auct. mult., non* L.].

Anlamı: “çoğu muhtelif yazarın ama adı geçenin ki değil”

3.1.4. Syn.: *C. viscosum* **sensu auct., non** L.

RTF Biçimi:

Sin.: *C. viscosum* [**muht. yzrl.**, L.’nin ki değil / *sensu auct., non* L.].

Anlamı: “muhtelif yazarlara göre, ama adı geçenin ki değil”

3.1.5. Syn.: *C. viscosum* **sensu auct. pl., non** L.

RTF Biçimi:

Sin.: *C. viscosum* [**muht. yzrl.**, L.’nin ki değil / *auct., non* L.].

Anlamı: “muhtelif yazarlara göre, ama adı geçenin ki değil”

3.1.5. Syn.: *C. viscosum* **sensu auct. mult., non** L.

RTF Biçimi:

Sin.: *C. viscosum* [**muht. yzrl.**, L.’nin ki değil / *sensu auct. mult., non* L.].

Anlamı: “çoğu muhtelif yazara göre, ama adı geçenin ki değil”

3.1.6. Syn.: *C. viscosum* **auct. mult. pro. max. parte**.

RTF Biçimi:

Sin.: *C. viscosum* [**muht. yzrl.** / *auct. mult. pro. max. parte*].

Anlamı: “yazarların büyük çoğunluğuna göre”.

Tekli sensu’yu nasıl yazalım? Yukardaki gibi mi; aşağıdaki gibi mi?

41- *C. decaisnei* Boiss., Fl. Orient. 5: 157 (1882). / **Göçkovan**, Tür. Bitk. List., s. 372 (2012).

Sin.: *C. troodi* (C.D.Brickell'in anladığı: Davis (ed.), Fl. Turkey 8: 342, 1984; Kotschy'nin 1862'de betimlediği değil / sensu C.D. Brickell in Davis (ed.), Fl. Turkey 8: 342, 1984, non Kotschy (1862). **CEVAP: Yukarıda çözüm 2.1**

Floralarda karşılaşılabilecek başka sinonim yazım şekilleri:

Örnek 3.2.

Syn.: *Parnassia caroliniana* **Can. auct., non** Michx.

Burada Kanadalı yazarlar genel anlamda kullanıldığı için tam atıf almamıştır.

RTF için Önerilen yazım şekli:

Sin.: *Parnassia caroliniana* [**muht. yzrl., Michx.'inki değil / auct., non** Michx.].

Böyle durumlarda da RTF'deki biçimi muhafaza ederek kullanıyoruz.

Örnek 3.3.

Syn.: *Montia rivularis* **Amer. auct. & C.C.Gmel., p.p.**

RTF için Önerilen yazım şekli

Sin.: *Montia rivularis* [**muht. yzrl. ve C.C.Gmel.'e göre, kısm. / auct. & C.C.Gmel., p.p.**].

Böyle durumlarda da RTF'deki biçimi muhafaza ederek kullanıyoruz; ancak "*Montia rivularis* C.C.Gmel." geçerli bir isim olmadığı için tam atıf almamıştır.

4. Çeşit Sinonim Örnekleri

Örnek 4.1. *Floralarda karşılaşılabilecek sinonim yazım şekli*

Syn.: *Alsine* **Gaertn.**, Fruct., 2: 223 (1791) **et auct. multo, non** L.

RTF için Önerilen yazım şekli

Sin.: *Alsine* [**Gaertn.'in ki** (Fruct., 2: 223, 1791) **ve muht. yzrl., L.'nin ki değil / et auct. multo, non** L.].

Gaertn. Burada kendince *Alsine* L.'nin betimini vermiştir, fakat Linne'nin orijinal betimine uymamaktadır, başka bir taksonun betimini vermiştir. Kaynaklarda bazı yerlerde *Alsine* Gaertn. adlı bir cins ismi karşımıza çıkmakla birlikte, bu cins hiçbir zaman amaçlanmamış ve geçerli yayınlanmamıştır.

5. Sinonimde Ünlem (!) işareti:

Sinonimde Ünlem işareti **TİP ÖRNEĞİNİN İNCELENDİĞİ** anlamına gelir.

Örnek 5.1. **Sin.:** *R. anemonifolius* DC. var. *balansae* Boiss., Fl. Orient. Suppl. 13 (1888)! *R. tauricus* Freyn, Bull. Herb. Boiss. 1: 248 (1901)!

6. Baziyonim Yazımı:

Sinonimde baziyonim, "Baz." kısaltması kullanılarak, mutlaka ilk sinonim olarak yazılmalıdır. Sonraki diğer sinonimler mutlaka tarih sırasına göre dizilmelidir.

Örnek 6.1. *P. marantae* (L.) K.H.Shing, Indian Fern J. 10(1-2): 229 (1994) [1993]. / Telek eğreltisi, Tür. Bitk. List., s. 9 (2012).

Baz.: *Acrostichum marantae* L., Sp. Pl. 2: 1071 (1753).

Sin.: *Ceterach marantae* (L.) DC., Fl. Franc. ed. 3. 2: 567 (1805).

Cheilanthes marantae (L.) R.Br., Prodr. Fl. Nov. Holland. 145 (1810).

Notholaena marantae (L.) R.Br., Prodr. Fl. Nov. Holland. 146 (1810).
Cincinnati marantae (L.) Desv., Berl. Mag. 5: 312 (1811).
Gymnogramma marantae (L.) Mett., Fil. Hort. Bot. Lips. 43 (1856).
Gymnopteris marantae (L.) Ching, Acta Phytotax. Sin. 10: 303 (1965).
Paraceterach marantae (L.) R.M.Tyron, Amer. Fern J. 76(4): 186 (1986).

Türkçe sinonim örneği:

9- **T. cinnabarina** K.Perss.

Subsp. **toprakii** Yıldırım & Eker, Phytokeys 69: 66 (2016). / **Efe lâlesi**, yeni Türkçe bilimsel ad.

Türkçe sin.: **milâslâlesi**, PhytoKeys 69: 69 (2016), [mükr. geçz. ad; milâslâlesi (Fritillaria milasense Tekşen & Aytaç) değil, Türk. Bitkileri List., s. 606 (2012)).

3- **E. rauwolffii** (Blume) Schott,

a- Var. **rauwolffii** / Yılanbacağı. Şekil 1077, harita 175.

Tip örneği:

Sin.: *Arum rauwolffii* Blume, Rumphia 1: 122 (1836). *Heli.....Eminium heterophyllum* (Blume) Schott, Syn. Aroideae 3: 16 (1855), **yeni sin. / syn. nov.**

Türkçe sin.: **Yaman yılanbacağı**, Türk. Bitkileri List., s. 89 (2012), [*Eminium heterophyllum* (Blume) Schott'un Türkçe adı].

Türkçe aktarma ad örneği:

2- **I. gymnocarpa** (Gennari) A.Braun, Monatsber. Königl. Preuss. Akad. Wiss. Berlin 1863: 555 (1864). / **Güçük çimeğreli**, aktarma ad (adı aktarılan: I. subinermis (Durieu) Cesca & Peruzzi, Türk. Bitkileri List., s. 1 (2012)).